

De Morgen

De Morgen NEWSPAPER 24/03/2026

Oorlog in Iran - Zelfs vrede kan crisis niet afwenden

De Amerikaanse president Donald Trump begint flink verveeld te zitten met de Iran-oorlog. Als hij de bommencampagne op dat land morgen stopzet, zijn we dan terug bij 'normaal'? Yannick Verberckmoes

1. Is een energiecrisis dan afgewend?

Nee, zo ziet het er niet naar uit. Deze energiecrisis is nu al op weg om de grootste uit de geschiedenis te worden. Fatih Birol, het hoofd van het Internationaal Energie Agentschap (IEA), heeft de situatie tijdens een persbriefing in Australië op scherp gesteld.

Tel je de verliezen op, dan is deze crisis volgens hem - er circuleren nu per dag 11 miljoen olievaten minder - groter dan de twee oliecrises van de jaren 70 samen. Door de oorlog in Oekraïne slonk de wereldwijde Ing-voorraad in 2022 met 75 miljard kubieke meter, nu is dat 140 miljard kubieke meter.

Het probleem ligt niet alleen bij de afgesloten Straat van Hormuz, maar ook bij de vele energie-installaties in het Midden-Oosten die door de oorlog stilliggen. Tientallen sites zijn volgens het IEA beschadigd.

Als er een staakt-het-vuren komt, dan zal de export volgens energie-expert Thijs Van de Graaf (UGent) door de schade nog lang niet op hetzelfde niveau zijn als voor de oorlog. "Qatar heeft dertig jaar aan zijn Ing-installaties gebouwd", zegt

Van de Graaf. "Om die te herstellen, is het land minstens voor drie of vijf jaar vertrokken."

2. is de Straat van Hormuz meteen weer open?

Nee, ook dat zou nog even duren. De Iraanse marine heeft mijnen gelegd in de Straat en die gaan niet vanzelf weg. Het aantal lijkt mee te vallen. Bronnen bij het persagentschap Reuters spraken een week geleden over een dozijn zeemijnen.

"Maar niemand weet of dat echt klopt", zegt Kurt De Winter, directeur operaties bij de Belgische marine. "Alleen al het besef dat er mijnen liggen, is genoeg om rederijen huiverig te maken om schepen door de Straat te sturen."

Om de Straat te openen, moet ze dus eerst mijnvrij zijn. Omdat de Iraanse marine bij de eerste doelwitten van de bombardementen was, zal het aan andere landen toekomen om de zeeweg op te ruimen.

Aangezien de VS hun mijnbestrijdingscapaciteit flink hebben ingeperkt en de Golfstaten nauwelijks over mijnenvegers beschikken, zal Trump al snel naar zijn Europese partners kijken. Maar die zijn dan wel even onderweg.

"Het duurt al een maand voor een mijnenjager vanuit Zeebrugge de Straat van Hormuz kan bereiken", zegt De Winter. "Dan tel je de stops voor bevoorrading nog niet mee."

3. Hoe zouden de beurzen reageren?

De beurzen zijn de voorbije dagen op- en neergegaan, afhankelijk van wat president Trump over de oorlog zei. Zeker zijn uitspraak van vrijdag om de oorlog "af te bouwen", zorgde voor optimisme.

"Als er een staakt-het-vuren komt, zal je dat op de beurs meteen zien", zegt KBC-econoom Tom Simonts. "Maar ondanks de gestegen olieprijs gaan de financiële markten er nu al van uit dat het geen langdurig conflict wordt."

Maar Simonts en andere analisten vinden dat de financiële markten de situatie te positief inschatten. Er is geen elegante exitstrategie voor Trump en de gevolgen van de oorlog laten zich in heel de economische keten voelen, niet enkel bij de productie van olie en gas

Qatar levert bijvoorbeeld ook helium, dat is een bijproduct van de aardgasverwerking. "Producenten van halfgeleiders in Zuid-Korea hebben dat helium nodig", zegt Simonts. "Als de productie van halfgeleiders door een lang conflict stilvalt, dan komen ook heel wat andere industrieën in de problemen."

4. Wat met vlieggreizen naar het Midden-Oosten?

Bij het begin van het conflict zaten duizenden reizigers vast in het Midden-Oosten.

Vliegtuigmaatschappijen uit de Golfstaten nemen nu voorzichtig de draad weer op. Maar kunnen ze bij een staakt-het-vuren meteen weer volop vliegen vanuit hun thuisluchthavens?

"Zolang er geen schade is aan die luchthavens, is er eigenlijk geen probleem", zegt luchtvaarteconoom Wouter Dewulf (UAntwerpen). "Waarschijnlijk zullen er dan serieuze kortingen zijn voor reizen naar de Golfstaten, omdat hun luchtvaartmaatschappijen klanten willen lokken."

Maatschappijen als Ethiad, Emirates en Qatar Airways verliezen nu handenvol klanten door het conflict. Maar zodra dat voorbij is, zullen ze er volgens Dewulf alles aan doen om die met kortingen terug te krijgen.

Zij hoeven zich van verliezen ook niet te veel aan te trekken. "De drie maatschappijen zijn elk in handen van hun overheid", zegt Dewulf. "Hun brandstofleveranciers zijn ook in overheidshanden. Dat maakt dat ze bij een staakt-het-vuren snel kunnen schakelen."

5. Wat met de terreurdreiging?

De gevolgen van de oorlog in het Midden-Oosten zien we ondertussen ook in het straatbeeld. Sinds gisteren zijn er militairen ingezet om Joodse scholen en synagoges te bewaken. De Belgische regering reageert zo op de aanslagen die er in verschillende landen al zijn geweest.

In eigen land was er de explosie aan de synagoge in Luik begin maart. Gisterochtend nog werden in Londen ambulances in brand gestoken die behoren aan een Joodse vrijwilligersorganisatie.

Maar zelfs als de oorlog stopt, denkt terreurexpert Pieter Van Ostaeyen niet dat het gevaar voor aanslagen op Joodse doelwitten zal afnemen.

"De dreiging zal zeker nog een tijdje aanhouden", zegt Van Ostaeyen. "Met aanslagen zoals die op de synagoge in Luik willen die terreurgroepen een angstklimaat creëren. Dat er nu weer soldaten op straat patrouilleren, toont dat die strategie al werkt."

YANNICK VERBERCKMOES